

JAARVERSLAG 2012 ARBEIDSVOORWAARDEN PREDIKANTEN

- voor: kleine synode
van: delegatie namens de kerk in het Georganiseerd Overleg Predikanten, bestaande uit:
op voordracht van het moderamen van de generale synode:
- de heer Drs. J. van Heijst
  - de heer S.J. Vegter
- op voordracht van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer:*
- de heer M.G.R. Barendrecht
  - de heer H. Jonkvorst
- op voordracht van het bestuur van de Dienstenorganisatie:*
- de heer Mr. P. Schreuder
-

Inleiding

Het was over 2011 voor het eerst dat de delegatie namens de kerk in het Georganiseerd Overleg Predikanten rechtstreeks verslag van haar werkzaamheden uitbracht aan de kleine synode. Graag brengt de delegatie nu verslag uit over haar werkzaamheden in het kalenderjaar 2012. Het jaar stond grotendeels in het kader van de besluitvorming over de liquidatie van het Pensioenfonds Predikanten en het onderbrengen van de pensioenregeling bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn (ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen) en Aegon (arbeidsongeschiktheidspensioen).

Het beleid van de delegatie staat in het kader van het beleid dat de kleine synode op 26 maart 2010 vaststelde met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden voor predikanten voor gewone werkzaamheden. In bijlage 1 treft u een samenvatting van de Kadernotitie Arbeidsvoorwaarden Predikanten voor gewone werkzaamheden aan.

Traktementsontwikkeling 2012

Volgens bovengenoemde kadernotitie volgen predikanten de CAO van rijksambtenaren als het gaat om de ontwikkeling van de primaire arbeidsvoorwaarden. De in 2006 afgesloten CAO-rijk had een looptijd tot en met 2010. Voor 2011 en 2012 mocht dus een nieuwe CAO worden verwacht. Per einde van het verslagjaar had de Minister van Binnenlandse Zaken echter nog geen overeenstemming bereikt met de vakbonden over de CAO-rijk in de jaren na 2010. Nadat de traktementen in de periode 2006 – 2010 met 17% (de CAO-lonen over geheel Nederland stegen van 2006 tot 2010 met 10%) waren gestegen ten opzichte van het niveau 2005, is in de jaren 2011 en 2012 feitelijk de nullijn gehanteerd.

Pensioenvoorziening predikanten

Begin 2012 werd het Georganiseerd Overleg Predikanten door het Pensioenfonds Predikanten geïnformeerd over zijn plan om de pensioenvoorziening van de predikanten voor gewone werkzaamheden over te dragen aan een verzekeraar of ander pensioenfonds. Het fonds had voor dit voornemen een aantal argumenten.

- De populatie van het fonds vergrijst. Als gevolg daarvan moet een steeds groter deel van de beschikbare middelen op korte termijn beschikbaar zijn voor uitkering. Beleggingen op korte termijn renderen minder dan beleggingen op lange termijn.
- De populatie van het fonds krimpt. De voor een goede risicospreiding noodzakelijke massa wordt steeds kleiner en op termijn te klein.
- Het fonds wordt bestuurd door mensen die bereid zijn dit onbetaald te doen. De pensioenwet stelt steeds hogere eisen aan de kwaliteit van pensioenfondsbestuurders. Op termijn zal het steeds moeilijker worden het bestuur op peil te houden.
- Een eigen fonds voor predikanten is duur, omdat predikanten gemiddeld een aantal jaren ouder worden dan gemiddelde Nederlander.

Het bestuur van het Pensioenfonds Predikanten besloot om de tot 1 juli 2012 opgebouwde pensioenen over te dragen aan het Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Dit besluit betrof de opgebouwde

ouderdomspensioenen en nabestaandenpensioenen alsmede de lopende arbeidsongeschiktheidspensioenen. Deze overdracht was de bevoegdheid van het pensioenfondsbestuur. Het Georganiseerd Overleg Predikanten had geen adviesrecht.

Wel had het Georganiseerd Overleg Predikanten het recht om de synode te adviseren over de onderbrenging van de pensioenopbouw vanaf 1 juli 2012. De delegatie namens de kerk heeft in het Georganiseerd Overleg Predikanten ingestemd met onderbrenging van de pensioenvoorziening bij het Pensioenfonds Zorg & Welzijn (ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen) en Aegon (arbeidsongeschiktheidspensioen). Hieronder beschrijven we per regeling de gevolgen van de overgang, zoals die door de delegatie in het overleg zijn besproken en geaccordeerd.

De overgang naar het Pensioenfonds Zorg & Welzijn voor het ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen had de volgende consequenties.

- De totale premie (predikantendeel + gemeentedeel) is bij het predikantenbestand in 2012 ruim € 5 miljoen per jaar lager dan bij het Pensioenfonds Predikanten.
- De opbouw van ouderdomspensioen is hoger door een hoger opbouwpercentage en een lagere franchise.
- De opbouw van partnerpensioen is anders. Bij het Pensioenfonds Predikanten bedroeg het partnerpensioen 5/7^e van het opgebouwde of op te bouwen ouderdomspensioen. Bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn is de helft van het partnerpensioen vergelijkbaar met de opbouw bij het Pensioenfonds Predikanten. De andere helft is op risicobasis. Als de deelnemer overlijdt gedurende de actieve fase, dan is de partner volledig verzekerd. Overlijdt de deelnemer na de actieve fase, dan is de partner voor dit risicodeel niet verzekerd. Dit negatieve inkomensgevolg is op te lossen door bij ingang van het ouderdomspensioen een deel van het ouderdomspensioen uit te ruilen tegen partnerpensioen. Deze uitruil is mogelijk omdat de opbouw van het ouderdomspensioen bij het Pensioenfonds Zorg & Welzijn beter is dan bij het Pensioenfonds Predikanten.
- Bij het Pensioenfonds Zorg & Welzijn is het ANW-compensatiepensioen slechter dan bij het Pensioenfonds Predikanten. Predikanten kunnen desgewenst zelf een verzekering bij een verzekeraar sluiten om dit gevolg op te vangen. Hoewel daartoe een poging is ondernomen, is het niet gelukt voor dit doel een collectieve voorziening te treffen.
- Predikanten met een wachtgeld kunnen pensioen blijven opbouwen bij het Pensioenfonds Zorg & Welzijn.
- Sommige predikanten hebben krachtens de overgangsmaatregel bij de invoering van de nieuwe traktementsregeling op 1 januari 2005 recht op een zogenaamde suppletie. Bij het Pensioenfonds Predikanten maakte deze suppletie geen deel uit van het pensioengevend traktement. Bij het Pensioenfonds Zorg & Welzijn wordt de suppletie tot het pensioengevend traktement gerekend.
- Het Pensioenfonds Predikanten heeft meer geld in kas dan nodig is voor inkoop van de opgebouwde pensioenrechten bij het Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Het overschot moet volgens de pensioenwet ten goede komen aan de deelnemers en kan dus niet aan de gemeenten teruggegeven worden. Het overschot maakt het mogelijk om alle pensioenen eenmalig te verhogen met 20% tot 25%. Bij de definitieve liquidatie zal blijken welk percentage het precies wordt.
- De overgangsregeling die het Pensioenfonds Predikanten had om onder gunstige voorwaarden vanaf 63,5 jaar vervoegd met pensioen te kunnen, wordt afgeschaft per 1 juli 2012.
- De overgangsregeling waardoor predikanten die op 1 januari 2010 60 jaar of ouder waren, gebruik konden blijven maken van de eindloonregeling, wordt afgeschaft per 1 juli 2012.
- De overgangsregeling waardoor voormalige hervormde predikanten een toeslag hadden op hun pensioen wordt eenmalig afgekocht op 1 juli 2012.
- Het Pensioenfonds Zorg & Welzijn wil de premienota versturen aan één centraal adres en niet aan 1.700 gemeenten. Om deze reden is besloten de premie-inning en -betaling te laten verlopen via de omslagregeling predikantstraktementen.

De overgang naar Aegon voor het arbeidsongeschiktheidspensioen had de volgende consequenties.

- De totale premie (predikantendeel + gemeentedeel) is bij het predikantenbestand 2012 ruim € 850.000 per jaar lager dan bij het Pensioenfonds Predikanten.
- Het uitkeringspercentage is 70%, waar die bij het Pensioenfonds Predikanten 80% was. Hierin is de algemeen maatschappelijke ontwikkeling gevolgd.
- Net als bij het Pensioenfonds Predikanten is de verzekering geen beroepsverzekering: er wordt gekeurd op de geschiktheid voor gangbare arbeid en dus niet alleen voor het eigen beroep. Wel

vindt de keuring in twee trappen plaats: pas als er geen enkele geschiktheid voor het predikantschap meer bestaat wordt gekeken naar geschiktheid voor gangbare arbeid.

- Bij afkeuring in de klasse 15% tot 25% arbeidsongeschikt volgt geen uitkering, waar dat bij het Pensioenfonds Predikanten nog wel het geval was. Hier is de algemene maatschappelijke ontwikkeling gevolgd.
- Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen van Aegon worden jaarlijks op 1 januari met 2% geïndexeerd. Bij het Pensioenfonds Predikanten werd geïndexeerd in zoverre de dekkingsgraad dat toestond.
- De wachttijd (hoe snel na het begin van de ziekte vindt de keuring plaats) duurt minimaal 3 maanden en maximaal 2 jaar. Bij het Pensioenfonds Predikanten bestond het minimum van 3 maanden niet.
- Bij Aegon is evenals bij het Pensioenfonds Predikanten sprake van premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid. Voorwaarde is dat WIA-conform wordt gekeurd. Dat is het geval.
- De op 1 juli 2012 lopende arbeidsongeschiktheidspensioenen worden overgedragen aan het Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Alleen nieuwe uitkeringen na 1 juli 2013 vallen onder de Aegon-regeling. Als predikanten met een lopende uitkering meer of minder arbeidsongeschikt worden, zal het Pensioenfonds Zorg & Welzijn de uitkering verhogen of verlagen. De predikanten met een lopende uitkering blijven dus bij het Pensioenfonds Zorg & Welzijn verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid.
- Waar de eindleeftijd van het arbeidsongeschiktheidspensioen van het Pensioenfonds Predikanten de eerste dag van de maand was waarin de predikant 65 jaar werd, is dit bij Aegon de op dat moment geldende AOW-leeftijd (met een maximum van 67 jaar). De regeling is bij overgang dus geactualiseerd.
- Via een extra inkoopsum zijn ook predikanten die op 1 juli 2012 al ziek waren, maar nog niet afgekeurd, onder de verzekering gebracht.
- Het Verzuimprotocol Predikanten blijft van kracht en wordt afgestemd op de afspraken met Aegon.
- Aegon wil de premienota versturen aan één centraal adres en niet aan 1.700 gemeenten. Om deze reden is besloten de premie-inning en -betaling te laten verlopen via de omslagregeling predikantstraktementen.

Met betrekking tot de premieverdeling heeft het Georganiseerd Overleg Predikanten besloten om de totale premie van Pensioenfonds Zorg & Welzijn en Aegon op dezelfde wijze te verdelen als de totale premie van het Pensioenfonds Predikanten (57,27% gemeenten : 42,73% predikanten).

Voor predikanten daalt de premielast met € 2,5 miljoen, dat is 2,4% van de bruto traktementssom in 2012. Voor gemeenten daalt de premielast met € 3,35 miljoen, dat is 2,4% van de totale traktements- en pensioenlasten in 2012.

De gemeenten betalen de Aegon-premie volledig, omdat het in de maatschappij gebruikelijk is dat werkgevers de premie voor de arbeidsongeschiktheidsvoorziening grotendeels financieren. De premie van Pensioenfonds Zorg & Welzijn wordt vervolgens zodanig verdeeld dat de totale verdeling uitkomt op bovengenoemde verdeling.

Bij de liquidatie van het Pensioenfonds Predikanten bleek er sprake te zijn van enkele bijzondere gevallen.

- De staande predikanten van de Evangelisch-Altreformierte Kirche worden opgenomen in de regeling van het Pensioenfonds Zorg & Welzijn en Aegon. De Beleidscommissie Predikanten bemiddelt in aanmelding en premiebetaling. Nieuwe predikanten van de Evangelisch-Altreformierte Kirche kunnen niet meer via de Protestantse Kerk in Nederland aan de regelingen deelnemen.
- De staande predikant van de Nederlandse Protestantse Gemeente in Luxemburg wordt opgenomen in de regeling van het Pensioenfonds Zorg & Welzijn en niet in de regeling van Aegon. De Beleidscommissie Predikanten bemiddelt in aanmelding en premiebetaling. Nieuwe predikanten van de gemeente in Luxemburg kunnen niet meer via de Protestantse Kerk in Nederland aan de regeling deelnemen.
- De predikanten met een bijzondere opdracht die werkzaam zijn bij aan de kerk gelieerde stichtingen en verenigingen en die hun pensioenvoorziening in het verleden hadden ondergebracht bij het Pensioenfonds Predikanten, worden niet opgenomen in de aansluiting van de Protestantse Kerk in Nederland bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn en Aegon. De betreffende stichtingen en verenigingen kunnen zich zelf aansluiten.

Kerkordelijke adviezen en besluiten

Het Georganiseerd Overleg Predikanten heeft de synode geadviseerd:

- om de generale regeling predikantspensioenen af te schaffen in verband met de liquidatie van het Pensioenfonds Predikanten
- om de generale regeling predikantstraktementen te wijzigen in verband met de overdracht van de pensioenvoorziening (taakuitbreiding Beleidscommissie Predikanten, pensioenvoorziening, premie-inning en -afdracht)
- ordinantie 3-25 zodanig te wijzigen dat een predikant standaard niet meer met emeritaat gaat op de eerste dag van de maand waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt, maar op de AOW-gerechtigde leeftijd.

In verband met de wijziging van de arbeidsongeschiktheidsregeling heeft het Georganiseerd Overleg Predikanten besloten tot de noodzakelijke aanpassing van het Verzuimprotocol Predikanten.

Tegemoetkoming premie ziektekostenverzekering

Helemaal aan het einde van het verslagjaar werd duidelijk welke consequentie de Wet Uniformering Loonbegrip (WUL) zou gaan hebben voor de afspraak over de hoogte van de tegemoetkoming premie ziektekostenverzekering. Zonder aanpassing van de afspraak zouden de gemeenten als gevolg van de WUL op jaarbasis € 5,2 miljoen meer moeten gaan uitgeven aan tegemoetkoming premie ziektekostenverzekering, namelijk € 8,5 miljoen tegen € 3,3 miljoen in 2012. Dit bedrag komt overeen met de prijs van 65 fulltime predikantsplaatsen. Het is louter een fiscale maatregel die deze kostenstijging van € 5,2 miljoen zou veroorzaken.

Omdat de tegemoetkoming premie ziektekostenverzekering volgens de kadernotitie (zie bijlage 1) niet valt onder de primaire arbeidsvoorwaarden, waarvoor zonder meer de rijksambtenaren gevolgd moeten worden, is de delegatie namens de kerk van oordeel dat de bestaande afspraak losgelaten moet worden en vervangen door een regeling, waarbij er sprake is van een betaalbare en redelijke tegemoetkoming in de kosten die een predikant moet maken voor de zorgverzekering. De delegatie namens de kerk is beleidsmatig van oordeel dat de gevolgen van algemene fiscale maatregelen (zoals door de WUL veroorzaakt) niet gecompenseerd dienen te worden. In 2013 is het overleg over deze zaak gestart.

BIJLAGE 1

Samenvatting Kadernotitie Arbeidsvoorwaarden Predikanten voor gewone werkzaamheden

In haar vergadering van 26 maart 2010 heeft de kleine synode zich beraden op de uitgangspunten voor het arbeidsvoorwaardenbeleid voor predikanten voor gewone werkzaamheden. Op advies van de delegatie namens de kerk in het Georganiseerd Overleg Predikanten (GOP) stelde de kleine synode de volgende uitgangspunten vast.

1. Het is goed dat voor predikanten op centraal niveau een arbeidsvoorwaardenregeling wordt vastgesteld. Het ontlast de relatie tussen gemeente en predikant van onderhandeling over arbeidsvoorwaarden en het waarborgt dat predikanten en verschillende gemeenten gelijk behandeld worden.
2. De landelijke arbeidsvoorwaardenregeling moet gezien worden als een minimumregeling en een maximumregeling. Extra beloning van een predikant bovenop de landelijke regeling is ongewenst, omdat het de predikant verplicht in de verhouding tot de gemeente, de mobiliteit belemmert en de gelijke behandeling van predikanten doorbreekt.
3. De beloning van predikanten houdt alleen rekening met de uit te voeren werkzaamheden en te dragen verantwoordelijkheden en niet met persoonlijke omstandigheden, zoals het inkomen van een eventuele partner, de omvang van het huishouden of bijzondere uitgaven binnen het huishouden.
4. Als kernfiguren voor het functioneren van de kerk dienen predikanten voor hun werkzaamheden op academisch niveau beloond te worden met een kwalitatief goed pakket aan arbeidsvoorwaarden. Rekening houdend met de zwaarte van de functie en met de beloning van vergelijkbare functies elders is op dit moment sprake van een acceptabel pakket.
5. Het is onjuist een terugloop in de middelen van de gemeente te vertalen in verlaging van het traktement van een individuele predikant. Als de middelen afnemen moet een gemeente zich beraden op bezuinigingsmaatregelen, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten. Van predikanten wordt verwacht dat zij aan de uitvoering van deze maatregelen meewerken.
6. Voor de ontwikkeling van de primaire arbeidsvoorwaarden volgt de kerk al decennialang de CAO van de rijksambtenaren. Het is gewenst dit beleid te blijven volgen, omdat de CAO-rijk gezien kan worden als een goed gemiddelde van de loonontwikkeling in Nederland.
7. Met betrekking tot de secundaire arbeidsvoorwaarden (verlof, vergoedingen, gratificaties etc) en de tertiaire arbeidsvoorwaarden (inkomen bij werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid en ouderdom en na overlijden) wordt, rekening houdend met het vrije beroep van de predikant, aansluiting gezocht bij algemene maatschappelijke ontwikkelingen.